N°. 55. 1832.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws-Blad.

Zondag en Maandag den 4 en 5 Maart

De BREDASCHE COURANT *verschijnt geregeld tweemalen per week en is door het geheele Koningrijk, tegen f 6 het kwartaal, franco per post verkrijgbaar. Alle inzendingen van bijdragen (die van belangrijken inhoud zullen steeds met dankbaarheid ontvangen worden) geschieden* franco *aan de uitgevers* BROESE & Comp. *Alle* Advertentien, *op zegel gesteld, worden geplaatst tegen 10 cents per regel.*

NEDERLANDEN.

BREDA, den 3den Maart.

DE AFSCHEIDING VAN BELGIE, BESCHOUWD MET BETREKKING TOT DEN HANDEL IN NAGEDRUKTE FRANSCHE WERKEN.

De geweldige afscheuring der voormalige zuidelijke gewesten van het Koningrijk der Nederlanden kan, in vele opzigten, niet dan voordeelen voor de getrouw geblevene provincien opleveren. Wij zeggen in vele opzigten, — niet in alle, — dewijl men het te voorbarig zou kunnen noemen, dat wij reeds vooraf bepaaldelijk oordeelvelling uitbragten, dat door deze afscheiding geen tak van welvaart bij ons zoude benadeeld worden. De ondervinding zal in deze ons oordeel nader moeten toelichten, en de kennis van alle onze binnen- en buitenlandsche belangen, wanneer die nader zullen zijn voorgedragen en beredeneerd, ons eindelijk ten maatstaf en rigtsnoer verstrekken kunnen, tot de oplossing en regeling van dit vraagstuk.

De nieuwe *Amsterdamsche Courant* en het *Handelsblad* heeft, reeds sedert eenen geruimen tijd, het bovenbedoelde vraagstuk in een regelmatige vertoogen, voornamelijk met betrekking tot den grooten handel toegelicht, en bewezen, dat deze afscheiding eene nieuwe bron van welvaart voor ons geopend heeft, waaruit wij, met eenstemmige medewerking der hooge lands-regering, in het vervolg, de beste vruchten van tijdelijken voorspoed en het daaruit voortkomend volksgeluk zullen kunnen putten.

Deze vertoogen hebben bij onze periodieke drukpers weinig of liever geen tegenspraak gevonden, zoodat men dezelve beschouwen moet, als of voor geene tegen-bewijsgronden vatbaar, of als *axiomata's*, of wel, dat deze zelfde drukpers zich nog niet genoeg toegelicht gevoelt, om met voordeel in het strijdperk tegen deze redenering te treden. Wij willen echter aan het eerste gelooven; dat men, namelijk, het er voor houden kan, dat de bedoelde scheiding het eenigste middel was, om den kwijnenden handel in Noord-Nederland krachtig op te beuren en te verlevendigen.

Bij de opsomming der voordeelen, welke, ten gevolge de bedoelde gewigtige gebeurtenissen, den grooten handel te wachten staan, zijn er kleinere takken van deze bron van welvaart en algemeene beschaving, die niet minder opgebeurd; andere wederom, die geheel nieuw gevormd kunnen worden, en onder deze kan men inzonderheid een tak van het vak van *boekhandel* begrijpen.

Wij bedoelen den boekhandel in nagedrukte fransche werken; deze was in Belgie, in de laatste jaren, tot eenen onbegrijpelijken trap van bloei geklommen; behalve dat deze aldaar nieuw gevormde industrie aan duizende menschen het dagelijks brood gaf, bragt dezelve nog daarenboven groote kapitalen in omloop; de lage prijzen, het goede papier, de met zorg behandelde druk, hadden niet alleen een ruim binnenlandsch debiet bezorgd, maar dit debiet ook naar buitenlanden, voornamelijk naar Duitschland, Zuid- en Noord-Amerika, doen uitstrekken.

Door onze menigvuldige handel-betrekkingen ondersteund, zou het waarschijnlijk den nijverigen Hollander niet moeijelijk vallen, na eene bepaalde afscheiding der zuidelijke gewesten van de onze, dezen voornamen tak van handel en industrie, zoo niet geheel, dan toch gedeeltelijk bij ons over te planten. Worden soortgelijke ondernemingen van eene goede zijde aangevat, en met Hollandsche zorgvuldigheid en trouw behandeld, dan is het ontwijfelbaar, of de Duitsche of Amerikaansche handelaar in nagedrukte Fransche werken, zal ook in dezen, aan onze markt de voorkeur schenken. Wij kunnen derhalve onze Noord-Nederlandsche boekhandelaars en drukkers niet genoeg aanmoedigen bij tijds hierop indachtig te wezen en maatregelen en overeenkomsten te treffen, ten einde de voordeelen, die deze industrie beloven, niet uitsluitend den Belgen te laten, maar voor zichzelven te benuttigen, — wij zeggen benuttigen, want, in den aard der zaak zelve, is het nadrukken van vreemde vernuft-voortbrengselen eene voor den schrijver ontmoedigende tak van handel en industrie; doch dit nu eenmaal als geoorloofd zijnde aangenomen, zien wij er geene kwetsing van eigenaars-belang in, zoo wij ook deze voordeelen voor ons zien te verkrijgen.

De voordeelen, die het nadrukken den ondernemer aanbrengen, moeten groot zijn; ten minste zulks laat zich afmeten, naar de uitbreiding, welke vele soortgelijke ondernemingen gehad hebben, en naar de fortuinen, welke dezelve in korten tijd hebben daargesteld. Daarenboven zijn het juist deze nadrukken, welke de boekdrukkunst in Belgie op zulk een' hoogen trap van volmaaktheid gebragt hebben. — De concurrentie was groot; ieder boekdrukker moest dus zoeken, bij gelijke prijzen, door eene correcte uitvoering, fraai papier en uiterlijk, aan zijne nadrukken de voorkeur te doen geven. Van daar de plaats gehad hebbende *emulatie* en het bestaan van sommige, waarlijk fraai uitgevoerde boekwerken.

Te nemen, of reeds genomen proeven van dien aard, (namelijk, wanneer zij door hollandsche persen bewerkstelligd worden), verdienen dus in alle opzigten aanmoediging, houdende wij ons bereid, om, zoo veel als in ons vermogen is, door openbaarmaking daartoe bij te dragen; dewijl het ons hoogst gewigtig voorkomt, geene gelegenheid te laten voorbij gaan, om, reeds bij den aanvang der *scheiding*, er alle mogelijke voordeelen voor Oud-Nederland uit te trekken. Hierdoor toch alleen verminderen wij de daaruit voortspruitende nadeelen, hoe gering in getal die ook mogen zijn, terwijl de voordeelen tot eene te gemoet koming kunnen strekken van de opofferingen, gedurende de vereeniging geleden, of na de geweldige afscheuring van een gedeelte van het rijk, op het altaar des vaderlands gebragt.

— Door Z. M. is tot curator der Luthersche kweekschool te Amsterdam benoemd, de heer mr. *G. Buys*, advokaat aldaar.

— Aan 's konings werf te Rotterdam liggen thans geheel uitgerust en gewapend zeven gaffel-kanonneerboten, groot model, elk gewapend met een lang 30 ponder kanon, twee 30 ponden karonnades en twee 8 ponder kanonnen.

— Eenigen tijd geleden heeft men in de dagbladen een artikel gelezen, hetwelk uit de Moskousche courant van 15 (27) december heette afkomstig te zijn, en waarin van de verbittering der Russen tegen Engeland, alsmede van de ontwerpen der russische regering, om genoemd rijk ten val te brengen en deszelfs Oost-Indische bezittingen te veroveren, op hoogen toon gesproken werd. De *Petersburger Courant* van den 18den februarij, behelst deswege een artikel onder het opschrift *leugens der dagbladen*, waarin zij, na zich beklaagd te hebben, dat de vijanden der openbare rust geen leugen noch laster versmaden, om hunne misdadige oogmerken te bereiken, gemelden uitval tegen Engeland, die het eerst in *Galignani's Messenger* te Parijs stond, en door den *Constitutionnel* van 22 januarij en andere dagbladen overgenomen was, voor geheel onwaar en verzonnen verklaart. Niet alleen had geen dagblad of tijdschrift in Petersburg deze taal gevoerd, maar zelfs was er, noch op den 27sten december, noch op den 15den (oude stijl), een dagblad hoegenaamd in Moskou uitgegeven, waaruit ten volle bleek, dat beide, dagteekening en artikel, louter verzonnen zijn.

— De *Messager de Gand* behelsde in zijn nommer van den 29sten februarij twee dagvaardigingen van den heer *Dixon*, bij de eerste van welke hij tegen zijne uitdrijving uit de Vlaanderen protesteerde, terwijl bij de tweede, de generaal *Niellon*, de commissaris van politie *Versluys* en de kommandant der citadel *Baetens* gedagvaard werden, om tegen den 5den maart voor de regtbank van eersten aanleg te verschijnen, om zich te hooren veroordeelen tot betaling der schaden en intressen, die uit gezegde verdrijving voortvloeijen.

— De brusselsche *Courrier* heeft tijding uit Amsterdam bekomen, dat de fondsen er zeer aanmerkelijk gedaald waren. Men sprak, zegt hij, van eene daling van niet minder dan 6 pCt. op eenen beurs-

dag, in de hollandsche fondsen. En welke is de reden dezer buitengewone daling: geene andere, zegt hij, dan de zending van graaf *Orloff*, wiens komst eenigtijk ten oogmerk had, onzen koning te bewegen zich gereed ten oorlog te houden, en zijn leger tot voorhoede te doen strekken van de legers van een nieuw heilig verbond, dat tegen de grondbeginselen der revolutie van julij gevormd was. De aard dezer zending was bij den Amsterdamschen handel bekend geworden, en daaraan, zegt de *Courrier*, was de buitengewone daling toe te schrijven. — Wie zal er aan twijfelen!

— De engelsche dagbladen van den 27sten januarij behelzen weinig van aanbelang. De *Courrier* sprak van eene revolutionnaire beweging op de Kaapverdische eilanden, die echter bedwongen was en waarvan de aanleggers naar Lissabon waren opgezonden geworden.

Het laatste berigt over de cholera, kondigde vijftien nieuwe lijders aan, waarvan er 15 bezweken waren. De *Globe* behelsde, dat er na dit berigt nog drie personen door de ziekte waren aangetast geworden. Dezelve had zich nu reeds in negen kwartieren van de stad verspreid. In Schotland was het met deze kwaal veel erger gesteld; te Glasgow waren 24 personen op één dag [illegible] aangetast geworden.

De Hollandsche consul te Londen, de heer *Maij*, had op Lloijds de door ons gouvernement genomen quarantaine maatregelen doen aankondigen.

De 3 pct. stonden 82½ a ⅝

[illegible], den 2den Maart.

Bij Koninklijk besluit van 10 februarij, heeft Z. M. goedgevonden te verklaren, dat de vervanging van den auditeur bij de schutterijen, voorgeschreven bij hoogstdezelfs besluit van 25 Mei 1830, no. 68, mede zal kunnen en behooren te geschieden in die gevallen, waarin hij ook door andere gegronde redenen, dan ziekte of afwezendheid, mogt verhinderd worden, zijne voornoemde betrekking te kunnen vervullen.

— Men verneemt dat op last van het departement van binnenlandsche zaken, de gemeentebesturen zijn uitgenoodigd om voortaan, ten aanzien van eiken persoon, welke uit hunne stad of gemeente naar de bedelaars-gestichten zal worden overgebragt, te vermelden, onder welke der drie navolgende categoriën zoodanige personen kunnen worden gerangschikt: 1°. Of zij, ter zake van bedelarij aangehouden, en op grond van art. 274 van het wetboek van strafregt, tot opsluiting voor eenigen tijd veroordeeld geweest zijnde, na het uiteinde van hunnen straftijd, naar voorschr. gestichten worden overgebragt; 2°. Of zij, de bedelarij betrapt, na hunne aanhouding gebruik hebben gemaakt van de bevoegdheid hun toegekend bij art. 3 van het Koninklijk besluit van 12 October 1825, no. 176, en ten 3°. Of zij, zonder te hebben gebedeld, zich vrijwillig ter opzending hebben aangeboden.

BELGIE.

BRUSSEL, den 2den Maart.

De discussien over de handeling met den aannemer *Hambrouck* zijn gisteren in de kamer der afgevaardigden weder voortgezet, doch nog niet ten einde gebragt kunnen worden. De heer *de Brouckere* heeft in deze zitting het woord weder opgevat: hij verweet den heer *Osy*, dat deze misbruik van een partieulier onderhoud had gemaakt; erkende dat hij zijne demissie had gegeven en dat zij aangenomen was geworden. Omtrent het onderwerp van beraadslaging zeide hij, ten aanzien der prijzen, dat men zich bedroog, met de voorleeften van *Hambrouck* naar de, door dezen uitgegeven sommen te berekenen; men moest die begrooten naar de sommen die het gouvernement betaald had. Hij trad vervolgens in bijzonderheden over den prijs van het stroo en het brood, en kwam op zijne vorige berekeningen terug, welker juistheid hij op nieuw staande hield.

De heer [illegible], na eene voorafgaande personele woordenwisseling tusschen de heeren *de Merode* en *Gendebien*, het woord voerde, beschouwde het benoemen eener commissie geheel nutteloos; de kamer wist alles, en hij begreep niet, welken weg er ingeslagen moest worden om uit den doolhof te geraken. Wilt gij. weten, zeide hij waartoe al deze aanvallen tegen den minister van oorlog strekken?" Hij heeft zich vele benijders verwekt, veel eigenliefde gekwetst; hij is een voorwerp van wantrouwen voor de katholijken; hij heeft zich den afkeer der reunionisten op den hals gehaald; ja, mijne heeren, van de reunionisten, die altijd hoog opgegeven hebben van onze voorgewende onbekwaamheid, opdat wij in Frankrijk, in het ministerie, in het leger lieden zoeken zouden, om onze zaken te regelen; want, naar hun gevoelen, is er bij ons geen bekwaamheid." Deze woorden van den heer *van Meenen* verwekten bijster veel misnoegen. De heer de *Brouckere* wees de beschuldiging van zich af, dat hij de katholijken tegen zich in het harnas had gejaagd; doch de heer *van Meenen* antwoordde, dat hij slechts had willen zeggen, dat de minister misschien in alles de katholijken niet genoeg ontzien; en dat hij opgemerkt had, dat deze niet ligt iets vergaten.

De heer *Seron* sprak nu, zoo voor zich als uit naam van den heer *de Robaulx*, voor het onderzoek doen van de aanneming met *Hambrouck*; zulks was constitutioneel, wanneer het bewezen was, dat de aannemer [illegible] zes duizend guldens dagelijks won, was het de pligt der kamer een constitutioneel middel te zoeken, waarbij de handel vernietigd werd.

De heer *Destouvelles*, ofschoon het nadeel van de aanneming erkennende, scheen geen middel te kunnen vinden om het te keeren; hij stelde de orde van den dag voor.

De president vroeg de sluiting der discussien, doch vele leden verklaarden zich er tegen. De heer *Osy* zeide, dat de kamer den tijd moest hebben, om den minister te beantwoorden. Er ontstond veel beweging, of de sluiting der discussien al dan niet zou plaats hebben. Ten laatste werd besloten de zitting op morgen voort te zetten.

— De *Courrier* meent dat het openbaar gevoelen omtrent deze zaak van *Hambrouck*, zich vestigen moet naar het behandelde in de zitting van eergisteren. De minister van oorlog, zegt hij, heeft zich niet te beklagen van ongehoord geoordeeld te zijn, en juist dit zal de uitspraak onherroepelijk maken. De redenen van de heeren *Osy* en *Jullien* hebben de zaak uit een geheel ander gezigtspunt doen beschouwen, dan de redevoering van den heer *de Brouckere* dezelve voorgedragen had. Volgens den *Courrier* zal er geene commissie benoemd worden en de kamer het voorstel ter zijde leggen; de aanneming zelve zou intusschen geschandvlekt wezen, en als een algemeene ramp op Belgie drukken.

» Wij willen, eindigt hij, het besluit, dat de heer *de Brouckere* nemen zal, niet vooraf beoordeelen, maar bejammeren met den heer *Jaminé*, dat de eigenliefde van dezen ambtenaar hem aangezet heeft, om over de sluiting van den handel met *Hambrouck* te willen geprezen worden, in plaats van eene bill van schadeloosstelling te verzoeken, waarop hij, uit hoofde zijn gedrag in zekere omstandigheden, regt had. De hardnekkigheid in het ontkennen zijner misslagen, verzwaart dezelve altijd, terwijl de opregte bekentenis dat men eene fout begaan heeft, hoe groot die zij, haar altijd voor de helft verkleint."

— De senaat heeft gisteren de wet aangenomen, waarbij eenige wijzigingen betreffende de jury worden daargesteld.

— De inschrijvingen voor het op te rigten gedenkstuk voor den generaal *Belliard*, hebben de som van 40,000 francs opgebragt; het leger alleen [illegible] zijn tegen [illegible] een bepaald besluit te nemen.

— Men bewapent op dit oogenblik de flotille, die zich in het bassin van het kanaal onzer stad bevindt. Voor eenige dagen zijn nog vier schoone gegotene stukken voor deze bewapening bestemd, uit de koninklijke gieterij hier aangekomen.

— Men verneemt van uit eene goede bron, dat er den 25sten februarij een consistorie moet gehouden zijn, in hetwelk de heer *Sterkx* tot aartsbisschop van Mechelen gepreconiseerd moet wezen.

(*Courrier des Pays-Bas.*)

FRANKRIJK.

PARIJS, den 29sten Februarij.

Heeft de kamer der pairs zich, bij de beraadslaging over het ontwerp van wet, waarbij de viering van den 21sten Januarij moeste worden afgeschaft, duidelijk en met nadruk doen kennen, de afgevaardigden op hunne beurt, schijnen niet genegen om de stelling aangenomene beginselen op te geven. In de zitting van gisteren, moest de commissie met het onderzoek van dit voorstel belast, rapport uitbrengen, en deed dit bij monde van den heer *Teste*, in korte doch krachtige bewoordingen; zij meende boven de verdenking, welke haar was aangewreven, verheven te zijn, dat men dien noodlottigen dag niet meer der herinnering waardig zoude keuren, maar het was hier de vraag of men zich door openbare rouw, als 't ware tot eene boetdoening zoude verpligten, en dit meende zij, vooral in de gegevene omstandigheden, [illegible] woede slechts voedsel zocht, voor ongeraden moeten houden; zij stelde dus voor, het eerste artikel, door de kamer der pairs ingevoegd, waarbij de sluiting van horen, beurzen, [illegible] en openbare administratien werd vastgesteld, geheel te verwerpen, en zich bij het tweede artikel, de afschaffing der geheele wet van 19 Januarij 1816 inhoudende, te bepalen. Zoodra dit rapport was uitgebragt, wilde de heer *Salverte* het ontwerp ontmiddellijk in discussie brengen, en werd hiertoe eenstemmig besloten. De president bragt daarop beide artikelen in omvraag; in diepe stilte werden dezelve aangehoord, doch op het oogenblik dat degenen, die zich tegen het eerste artikel zouden verklaren, verzocht werden hunne stem uit te brengen, stond op eens de geheele kamer als in massa op; het tweede artikel daarentegen werd op dezelfde wijze met eenparige stemmen aangenomen.

Het overige dier zitting is aan het budget van koophandel en

openbare werken gewijd geweest, en heeft niets belangrijks opgeleverd.

— Bij de kamer der pairs is gisteren de discussie over de civiele lijst begonnen; het ontwerp zoo als het bij de afgevaardigden is aangenomen, heeft tot nu toe geene wijziging ondergaan. De baron *Mounier* stelde bij amendement voor, om het kasteel van Rambouillet met deszelfs toebehoren, dat slechts met eene meerderheid van tien stemmen door de gedeputeerden aan de dotatie der kroon is ontnomen, aan dezelve terug te geven. De president van den raad was bij deze discussie tegenwoordig, en werd door den heer *C. Dupin*, als commissaris des konings, in de moeijelijke taak ondersteund, om ook ten aanzien van dit onderwerp alle botsing tusschen de beide kamers te vermijden. De heer *Dupin* vooral veroorloofde zich op toegeefelijkheid van de zijde der pairs aan te dringen, hij liet zich zelfs ontvallen, dat de aristocratie niet geroepen was, om zich boven allen anderen invloed verheven te rekenen, en de beslissing als het ware in hooger beroep, aan zich te trekken, dat men de openbare meening trotserende, gevaar liep, dat het volk zelve een eind aan den strijd zoude maken, welke tusschen de wetgevende magten zich thans openbaarde. Deze uitdrukkingen werden niet zonder misnoegen aangehoord; de heer *Casimir Périer* trachtte dezelve eenigzins te verzachten, en ten slotte werd het amendement met eene groote meerderheid verworpen.

— De *National* zich in de geheime staatkunde der drie Noordsche hoven ingewijd geloovende, verhaalt het volgende, over diplomatische conferentien, die, volgens hem, tegenwoordig te Weenen tusschen de gezanten der drie mogendheden, Oostenrijk, Pruissen en Rusland gehouden worden, en waarvan het doel wezen zou, om, zoo veel mogelijk, voor het ongeschonden behoud der tractaten van 1814 en 1815 te waken, alsmede voor de grondbeginselen van het heilig verbond en om, bij iedere gelegenheid de gevolgen der revolutie van julij te keer te gaan.

De besluiten, zegt hij, tot welke de conferentie van Weenen gekomen is, met opzigt tot de groote vraagstukken, die tegenwoordig de Europesche kabinetten bezig houden, zijn nagenoeg deze:

De belgische zaak is niet meer door de conferentie als de hoeksteen van het gewelf der nieuwe staatkundige europesche schikkingen beschouwd; de drie mogendheden hebben dan ook besloten zich tegen een definitief tractaat te verzetten, zoo lang hun nog eenige hoop op eene restauratie van welken aard ook overbleef.

Het moeijelijkste punt voor Oostenrijk, wordt verder gezegd, was de zaak van Italie; men moet echter bekennen dat prins *Metternich* die tot heden, met vrij veel beleid bestuurd heeft. Thans heeft hij tot grondslag gesteld, dat Frankrijk met de oostenrijksche troepen medewerken kan, om tot hunnen pligt, die volken van Italie te doen keeren, die hunne vrijheid en onafhankelijkheid zouden pogen te herkrijgen.

Omtrent het schier-eiland, verzekert gezegd dagblad, dat koning *Ferdinand* van de drie mogendheden de volkomen vrijheid gekregen heeft om in Portugal te trekken, zoo hij het noodig acht, en wij, voegt de schrijver er bij, wij gelooven, dat noch ons kabinet, noch het Londensche, in den tegenwoordigen staat van zaken, ernstige pogingen zullen aanwenden, om *Ferdinand* te wederhouden dom *Miguel* gewapenderhand bijstand te verleenen.

Zijne meening omtrent het lot van Griekenland is, dat prins *Metternich* het in zekeren zin beschikt had. De Oostenrijksche minister had, om den koning van Beijeren in zijn belang te winnen, met al zijn invloed het vroeger ontwerp ondersteund, om, namelijk prins *Otto*, tweeden zoon dezes monarchs, op den troon van den nieuwen staat te plaatsen.

Wat Duitschland betrof, de Frankfortsche bondsvergadering zou weldra maatregelen, die genomen moesten worden, aan de hand geven om den constitutionelen geest, zoo *le National* zich uitdrukt, en die, naar zijne meening, grooten voortgang in het zuidelijke Duitschland had gemaakt, te bedwingen. Oostenrijk en Pruissen, de eenige scheidsregters in deze zaak zouden ter beschikking der bondsvergadering eene krijgsmagt stellen, bestemd zich overal heen te rigten, waar zich oppositie tegen de besluiten dier vergadering openbaarde, en welke besluiten voornamelijk ten doel zouden hebben om, hetgeen de *National* liberale drukpers noemt, aan banden te leggen.

— Volgens de laatste berigten uit Toulon duurde de beweging van troepen aldaar steeds voort; een der transportschepen, weinige dagen te voren vertrokken, was den 25 februarij op de reede terug gekomen; dit had aanleiding gegeven, tot het gerucht, dat de geheele expeditie geen voortgang zoude hebben, doch het is al spoedig gebleken, dat deze terugkomst alleen door averij veroorzaakt was; denzelfden dag immers waren er andere troepen ingescheept, en zag men het linieschip *de Marengo*, met onderscheidene kleinere vaartuigen zeilree liggen.

— De fondsen waren ter beurze van gisteren genoteerd, als volgt: de 5 pCt. 97,65 kont en op tijd; de 3 pCt. 67,15 kontant 67,20 op tijd; Napelsche renten 78,30; sp. perpetuelen 52 drie achtste; Romeening 78⅞.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 24sten Februarij.

Dagelijks ziet men de hooge bondsvergadering bijeen komen, en hare zittingen zullen geregeld hervat worden, zoodra de Oostenrijksche gezant van Weenen terug zal zijn. Het onderwerp der thans buitengewone beraadslagingen meent men algemeen, dat de onderlinge handelsbetrekkingen der duitsche staten geldt. De overeenkomst tusschen Pruissen, Saksen en Hessen gesloten, moet aan de meerderheid der overige bondsleden een gevoelig nadeel toebrengen, en men zoude aan het denkbeeld niet vreemd zijn, dat ook deze zich, in hun belang vereenigden, en dus een tegenwigt trachten daar te stellen.

ITALIE.

ROME, den 18den Februarij.

Het *Diario di Roma* geeft onder dagteekening van den 15den februarij een verhaal van de onlusten te Ravenna voorgevallen: „de dwaze pogingen, zegt men daar, welke de oproerigen in het werk stellen, om de pausselijke troepen bij de bevolking in haat en verachting te brengen, de gedurige beleedigingen, welke deze krijgslieden vervolgen, hebben ook in deze stad treurige gevolgen gehad, en tot bloedige tooneelen, niet van wraak, maar van zelfverdediging, aanleiding gegeven.” Voorts bevestigt het zich, dat van de bezetting, niet meer dan één officier doodelijk is getroffen, maar dat onderscheiden burgers zijn gesneuveld.

In het zuidelijk gedeelte van den Romeinschen staat, doen zich voortdurend nog eenige schokken van aardbeving gevoelen, evenwel niet tot dien graad van hevigheid, dat men verwoestingen heeft te betreuren.

De karnavals-vermakelijkheden leveren dit jaar weinig beweging op; terwijl anders een aantal vreemdelingen dezen tijd alhier komen doorbrengen, hebben thans de reizigers Italie geheel verlaten.

LETTERKUNDIG BERIGT.

Gronden der toegepaste Werktuigkunst, of volledig zamenstel van Theoretische gronden, welke tot het behoorlijk inrigten en zamenstellen van alle werktuigen vereischt worden; ingerigt als een eenvoudig leerboek voor ongeoefenden en tevens geschikt als handboek voor allen, die de werktuigkunst uitoefenen; door G. J. VERDAM, *Lector in de toegepaste mechanica aan de Hooge School te Groningen, thans directeur der school van middelbaar onderwijs te 's Gravenhage. Drie deelen met gegraveerde platen.* Te GRONINGEN bij W. VAN BOEKEREN, 1828—1831, in 8°. De prijs dezer drie eerste deelen is . . . . ƒ 12,60.

Reeds sedert eenigen tijd, dat de uitgave, benevens de drie eerste deelen van het bovenaangekondigd allerbelangrijkst werk onder ons berustende is, hebben wij, van hetzelve, een, aan deszelfs inhoud geëvenredigd verslag, willen geven. Het gewigt der stoffe en daarbij de invloed die de geweldige afscheiding der Zuidelijke gewesten, noodzakelijk op het onderwerp, dat in dit werk behandeld wordt, moet uitoefenen in de trouw gebleven provincien onzes rijks, had ons doen besluiten, dit werk een afzonderlijk vertoog toe te wijden. Tijd en plaatsgebrek beletten ons, vooralsnog, onze voornemens daaromtrent te verwezenlijken; een beknopt verslag van hetzelve kunnen wij echter niet langer terug houden, ons voorbehoudende, hierop ter gelegener tijd terug te komen.

De wiskunst en derzelver toepassing op de werktuigkunst heeft op het *industrie-wezen* in *Duitschland*, *Engeland* en *Frankrijk* een allerweldadigsten invloed uitgeoefend, en de werken van *Tredgold*, *Barlow*, *Banks* en anderen, welke hiertoe zoozeer hebben bijgedragen, zijn, even zoo vele monumenten, aan het nut van de werktuigkunde toegewijd.

Bij de werken van bovengenoemde, met zooveel roems bekende, schrijvers, bleef het niet; maar men zag daarenboven in ieder dier landen achtereenvolgens onderscheidene handleidingen in het licht verschijnen, welke ten doel hadden, om op eene zeer eenvoudige wijze, eerstens de voornaamste grondbeginselen der wiskunde; tweedens, de toepassing daarvan op de werktuigkunst, ook voor min geoefende en arbeidslieden te ontwikkelen, en overal bespeurde men dat deze nuttige proefnemingen met het beste gevolg bekroond werden. Vele dezer handleidingen hadden echter het gebrekkige, dat zij meer strekten als rigtsnoer voor de onderwijzers, die door de regering waren aangesteld en uitgenoodigd, over het bedoelde onderwerp een kosteloos onderwijs te geven, dan wel als leidraad voor de leerlingen.

De verdienstelijke *Verdam*, door onze regering destijds insgelijks, met het bovenbedoeld onderwijs aan de Hooge School te Groningen, belast, gevoelde dit gebrek, en tevens voor zijne leerlingen de behoefte, aan een werk in de nederduitsche taal, hetwelk in volledigheid te boven moest gaan, al wat in vreemde talen over dit gewigtig onderwerp geschreven was.

De grootheid dezer taak niet schuwende, noch moeijelijkheden, noch werkzaamheden vreezende, ondernam de heer *V.* eene *volledige handleiding* zamen te stellen voor allen, die de werktuigkunst beoefenen, en van deze uiterst moeijelijke taak heeft hij zich dan ook, naar ons gevoelen, en tot zoo verre hij hiermede gevorderd is, bij uitnemendheid gekweten.

De voorbereidende kundigheden, tot het wel begrijpen der ontvouwing van gronden der toegepaste werktuigkunst, heeft de schrijver tot *inleiding* van zijn werk gekozen, zijnde dezelve in twee afdeelingen behandeld. De eerste afdeeling bevat de voornaamste gronden der *reken- en stelkunst*; de tweede, de *meetkunst der vlakken en die der ligchamen*.

Het eerste deel bestaat uit drie afdeelingen, inhoudende de gronden der

leer van het evenwigt en der beweging ; — de theorie van de zoogenaamde [illegible] *waarop men bij het afzonderlijk en vereenigd gebruik dezer werktuigen letten moet ; — en eindelijk eene verhandeling over de sterkte van bouwstoffen, toegepast op het bepalen der vormen en de grootte van evengenoemde werktuigen.*

Het tweede deel bevat twee groote afdeelingen, de eerste in vier, de tweede in zes hoofdstukken verdeeld, vervattende de eerste : *handeling over het raderwerk, deszelfs werking, constructie, enz.*, en de tweede : *over de ontoouwing der regels, door welke men de verschillende deelen van werktuigen kan zamenvoegen, om verschillende soorten van bewegingen daar te stellen.*

Het derde deel in twee afdeelingen [illegible] bevat : *de beschouwing der uitwerkingen van dalende gewigten en ontspannen wordende veren, om beweging mede te deelen ; — aanwijzing der vermogens van menschen en dieren, op werktuigen uitgeoefend ; — ontwikkeling der voornaamste gronden van het evenwigt en der beweging van vochten, en van veerkrachtige vloeistoffen enz.*

Tot zooverre loopt de inhoud dezer drie eerste deelen van dit belangrijk werk, dat voor ieder liefhebber der werktuigkunst en der toegepaste wiskundige wetenschappen, onontbeerlijk is. De stoffe zelve is met zorg en zoo het schijnt met veel oordeel bewerkt ; daarenboven is de [illegible] schrijver met zeer vele praktische aanmerkingen en voorbeelden toegelicht geworden.

Met nog twee Boekdeelen zal het geheele werk, waarschijnlijk komplect worden ; zullende het vierde deel, volgens de beloften van den schrijver, bevatten : *de ontoouwing der gronden van de werking, inrigting en behoorlijke zamenstelling van stoomwerktuigen.*

Van harte wenschen wij onzen verdienstelijken Groningschen boekhandelaar [illegible] met deze gewigtige onderneming geluk ; daar wij gerustelijk [illegible] met een ruim debiet beloond worden. verdienende de arbeid zelf, alsook de uitvoering van het werk, waarbij vooral de uitvoering der platen niet genoeg kunnen roemen, een goed onthaal tot belooning. Slechts eene aanmerking houde de schrijver en uitgever ons ten goede ; namelijk : van meer op de correctie vóór den afdruk te letten ; de nagekomene misstellingen en drukfeilen zijn, wel is waar, achter elke afdeeling gevoegd ; doch dit ontsiert het werk te veel, en maakt de lezing eenigzins lastig. Bij de behandeling van soortgelijke stoffen kan men, hoe moeijelijk dit ook is, niet genoeg op eene correkte tekst letten.

Het artikel, in de *Haarlemsche Courant* van den 1 Maart jl. voorkomende, en geteekend door de Heeren Kolonels *Kuitenbrouwer*, *Paravicini* en *List*, zal in een van de volgende nommers der Bredasche Courant, beantwoord worden.

Prijscourant der Effecten te Amsterdam.

DONDERDAG, 2 *Maart* 1832.

			gebl.
NEDERLAND,	Werkelijke schuld, $2\frac{1}{2}$ pct.	*f* [illegible] à $40\frac{1}{4}$	$39\frac{15}{16}$
	Uitgestelde schuld.	[illegible] à 1	[illegible]
	Kansbiljetten.	[illegible] à 16	$15\frac{5}{8}$
	Amortisatie Syndicaat, $4\frac{1}{2}$ pct.	[illegible] à $68\frac{3}{4}$	$68\frac{3}{8}$
	Idem. idem, $3\frac{1}{2}$ pct.	[illegible] à $53\frac{3}{4}$	—
	Oorlogs-lasten 1830, à 5 pct.	$82\frac{1}{2}$ à 83	[illegible]
	Vrijw. geldl. 1831, à 6 pct.	$91\frac{3}{4}$ à [illegible]	[illegible]
	Nieuwe idem 1832, à 5 pct.	[illegible] à 77	[illegible]
	Schatkist-biljetten, 6 pct.	$97\frac{1}{4}$ à 98	[illegible]
	Handel-Maatschappij, $4\frac{1}{2}$ pct.	— à —	—
FRANKRIJK,	inschr. op 't Grooth. 3 pct.	$66\frac{1}{2}$ à [illegible]	[illegible]
RUSLAND,	Bij *Hope en Comp.*, 6 pct.	88 à [illegible]	[illegible]
	Bij dezelfde, 1828, 5 pct.	[illegible] à $91\frac{1}{2}$	[illegible]
SPANJE,	Certific. [illegible] 5 pct.	[illegible] à 46	[illegible]
	Dezelfde, 3 pct.	[illegible]	[illegible]
	Uitgestelde schuld.	[illegible]	—

AMORTISATIE SYNDICAAT.

HOUT VERKOOPING.

De Agent van het Domein te *Breda*, zal op Woensdag den 7den Maart 1832, 's morgens om 10 ure, ten huize van den [illegible] in het Mastbosch onder *Princenhage*, ten overstaan van den Heere Burgemeester der Gemeente *Princenhage*, publiek verkoopen :

56 Kavelen MASTEN SPARREN en DUNZEL, gehakt, liggende in diverse perken van het Mastbosch onder *Princenhage* en *Ginneken*.

1 Kavel dorre en omgewaaide MASTBOOMEN, liggende in het Plantagebosch.

16 Kavelen MASTEN SPARREN, DUNZEL en BAKHOUT, gehakt liggende in differente perken van het Ulvenhoutsche bosch onder *Ginneken*.

De Conditien van Verkooping liggen ter lezing ten Domeinkantore te *Breda*, terwijl bij de respective Boschbewaarders nadere informatien te bekomen zijn.

Breda, den 15den Februarij 1832.

De Agent voornoemd,
[illegible]

VASTE PRIJZEN.

[illegible] Koopman, is alhier gearriveerd met een schoon assortiment Gedecatisseerde en Ongedecatisseerde LAKENS en [illegible] PAILLETTES, ZEPHIRSE en CASIMIRS in differente kouleuren en kwaliteiten, en verkoopt tot een civielen prijs.

Is uitgepakt in den *Oudent Prins* te Breda.

* * Op Maandag den 5den Maart zal bij den Heer KOKS, Herbergier te *Etten*, een Koopman arriveren, met eenige schoone MECKLENBURGSCHE RIJPAARDEN, en zal aldaar 6 dagen vertoeven.

* * Uit hoofde *mijner veelvuldige betrekkingen bij het leger*, ben ik door vele mijner vrienden te rade geworden, door middel dezer Courant aan het publiek te maken, dat het Proces, ons *vóór twee jaren* op *aandrijven* van sommige leden uit de *Plaatselijke Geneeskundige Commissie* der stad Rotterdam, wegens de uitoefening van het Magnetisch Somnambulismus aangedaan, den 8sten Februarij ll. voor het HOOG GEREGTSHOF te 's Gravenhage is geëindigd en wel bij

» *Het Magnetismus als een TAK DER GENEESKUNDE IS ERKEND, het aankleed gewezen* » *Vonnis van de Rotterdamsche Regtbank van den 5den* » *Mei* 1831 *IS VERNIETIGD, en het Publiek* » *Ministerie in de kosten is verwezen.*

Van welke gebeurtenis ik hier openbare aankondiging doe, als het eenige middel waardoor men zich hier genoegdoening verschaffen kan, tegen het nadeel dat iemand in zijn goeden naam en tijdelijke vermogen kan toegebragt worden, voor dusdanige handelwijze als ten onzen opzigte, heeft plaats gehad.

Rotterdam, Februarij 1832.

P. J. VAN WAGENINGE,
Officier van gezondheid 2de kl. bij de Schutterij te *Rotterdam*.

A. MOUSSAULT, *Juwelier en Goudsmid*, woont op de trappen van de Beurs, in het Hoekhuis No. 104, te *Amsterdam*, heeft de eer Heeren RIDDERS bij deze te verwittigen, dat hij fabriceert alle soorten van RIDDER-ORDEN, zoowel het GROOTKRUIS als de COMMANDEURS-ORDE, ook mede van alle klassen, en repareert dezelve geheel als nieuw, hoezeer zij ook mogen beschadigd zijn. Bij den bovengenoemde zijn mede te bekomen METALEN KRUISEN van 1830 en 1831 ; ook MEDAILLES van JAVA, van 1825—1830. Verzoeke brieven franco.

* * Te HUUR tegen 1e. Mei aanstaande een HUIS en ERVE, gemerkt lett. C, no. 41, staande aan de zuidzijde der Haven te *Bergen-op-Zoom*, met daarbij behoorende KOETSHUIS en STALLING. — Te bevragen in persoon of met gefrankeerde brieven bij den Heer Notaris J. A. LEDER, te *Bergen-op-Zoom*.

* * BOEKEN, onlangs uitgegeven door J. IMMERZEEL, Jr., te *'s Gravenhage*.

I. NEDERLANDSCHE MUZEN-ALMANAK, voor 1832, *vijftiende jaar*. In denzelven komen voor de Portretten van de Heeren Mr. *J. van Lennep* en *A. van der Hoop*, Jr. en fac-similés van de Heeren Mrs. *M. C. van Hall* en *S. J. Z. Wiselius*. . . . . . . *f* 3,50.

II. H. TOLLENS, Cz., *Gedichten*, 3 deelen, in groot 8°. *Vijfde druk*, met titelplaten, nieuw Portret en facsimile van 's Dichters naamteekening. . . . » 12,00.

III. ——— *Nieuwe Gedichten*, 2 deelen, groot 8°., met Vignetten. . . . . » 7,20.

IV. ——— *Romancen, Balladen en Legenden*, in groot 8°., met Titelvignet, *derde druk*. » 3,60.

Alle deze werken zijn, in gelijk formaat, op best schrijfmediaan, met eene nieuwe letter, keurig uitgevoerd ter boekdrukkerij van den Heer C. A. Spin ; 's Portret en de Vignetten zijn gegraveerd door de verdienstelijke Heeren Vmyx en Bemmer.

NB. Van TOLLENS *Minnedichtjes*, met vignetten van *Vinkeles*, zijn, mede in groot 8°. formaat, nog exemplaren voorhanden.

V. Js. VAN HARDERWIJK, Verslag van een Handschrift, bevattende *Jacob van Maerlants* Nederduitsche Prozaische Bijbelvertaling, met aanteekeningen. . . » 1,10.

VI. *Proeve over de kust van Guinea*, houdende eene poging tot Onderzoek, hoe, en in hoeverre, dat land tot eene ware Volkplanting zou kunnen gevormd worden. . . . » 1,50.

VII. J. IMMERZEEL, Junior, *Hollands Eeuw* [illegible] tafereelen en herinneringen uit den laatsten Belgischen Opstand in 1830, opgedragen aan de Verdedigers van het Vaderland. Dit werk bevat een beknopt overzigt van het merkwaardigste, dat in dien tijd tot op de verovering van Beuven is voorgevallen, alsmede al de belangrijke Staatsstukken, daartoe betrekkelijk. . . » 3,60.

VIII. GEDENKSCHRIFT VAN HUDSON LOWE, betrekkelijk de gevangenschap van *Napoleon Buonaparte* op Sint-Helena. In dit werk komen eene menigte zeer belangrijke bijzonderheden omtrent den ex-keizer voor, die, of ten deele, in het geheel niet, of ten deele niet naauwkeurig bekend waren. Aan hetzelve zijn toegevoegd, het portret van den Schrijver en eene afbeelding van het gebouw, hetwelk de vermaarde gevangene op voormeld eiland bewoond heeft. . . . . » 3,60.

Bij gemelden Uitgever wordt steeds gedebiteerd het welgetroffen AFBEELDSEL van BILDERDIJK, geteekend door CASPARI en gegraveerd door Vmyx. » 1,00.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers